EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 16. 11. 2020
COM(2020) 715 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o vykonávaní a správe smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/14/ES z 8. mája 2000 týkajúcej sa aproximácie právnych predpisov členských štátov vzhľadom na emisiu hluku v prostredí pochádzajúcu zo zariadení používaných vo voľnom priestranstve

{SWD(2020) 266 final} - {SWD(2020) 267 final}

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o vykonávaní a správe smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/14/ES z 8. mája 2000 týkajúcej sa aproximácie právnych predpisov členských štátov vzhľadom na emisiu hluku v prostredí pochádzajúcu zo zariadení používaných vo voľnom priestranstve

1. Úvod

Smernica 2000/14/ES o emisii hluku vo voľnom priestranstve[1] (ďalej len „smernica“) bola prijatá 8. mája 2000 a uplatňovať sa začala 3. januára 2002. Právny rámec EÚ týkajúci sa emisie hluku zo zariadení vo voľnom priestranstve bol zavedený zlúčením siedmich smerníc týkajúcich sa konkrétnych výrobkov a dvoch smerníc o postupoch testovania[2].

Podľa článku 20 smernice sa vyžaduje, aby Komisia predkladala Európskemu parlamentu a Rade správu týkajúcu sa skúsenosti Komisie pri vykonávaní a správe smernice. Po vykonaní všetkých potrebných konzultácií, najmä s výborom zriadeným podľa článku 18 smernice, musí Komisia predložiť svoje závery a v prípade potreby akékoľvek zmeny tejto smernice.

Na základe uvedeného Komisia hodnotila smernicu počas jej fungovania. V hodnotení sa posudzovala výkonnosť smernice z hľadiska jej účinnosti pri plnení jej cieľov, jej efektívnosť (so zameraním na preskúmanie regulačných – vrátane administratívnych – nákladov a prínosov) a potenciál na zjednodušenie a zlepšenie, jej súdržnosť s inými právnymi

[1] Smernica 2000/14/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. mája 2000 týkajúca sa aproximácie právnych predpisov členských štátov vzhľadom na emisiu hluku v prostredí pochádzajúcu zo zariadení používaných vo voľnom priestranstve (Ú. v. ES L 162, 3.7.2000, s. 1), zmenená smernicou 2005/88/ES (Ú. v. EÚ L 344, 27.12.2005, s. 44), nariadením (ES) č. 219/2009 (Ú. v. EÚ L 87, 31.3.2009, s. 109), a nariadením (EÚ) 2019/1243 (Ú. v. EÚ L 198, 25.7.2019); v znení korigenda [Ú. v. EÚ L 165, 17.6.2006, s. 35 (2005/88/ES)]. Pôvodné znenie: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=celex:32005L0088, konsolidované znenie: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:02000L0014-20190726. Sektorová webová stránka Komisie o emisii hluku zo zariadení vo voľnom priestranstve: https://ec.europa.eu/growth/sectors/mechanical-engineering/noise-emissions_en.

[2] Smernica Rady 79/113/EHS z 19. decembra 1978o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa stanovenia emisií hluku stavebných strojov a zariadení (Ú. v. ES L 33, 8.2.1979, s. 15);
smernica Rady 84/532/EHS zo 17. septembra 1984 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa spoločných ustanovení pre stavebné stroje a zariadenia (Ú. v. ES L 300, 19.11.1984, s. 111);
smernica Rady 84/533/EHS zo 17. septembra 1984 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa prípustnej hladiny akustického výkonu kompresorov (Ú. v. ES L 300, 19.11.1984, s. 123);
smernica Rady 84/534/EHS zo 17. septembra 1984 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa prípustnej hladiny akustického výkonu vežových žeriavov (Ú. v. ES L 300, 19.11.1984, s. 130);
smernica Rady 84/535/EHS zo 17. septembra 1984 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa prípustnej hladiny akustického výkonu zváracích generátorov (Ú. v. ES L 300, 19.11.1984, s. 142);
smernica Rady 84/536/EHS zo 17. septembra 1984 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa prípustnej hladiny akustického výkonu generátorov elektriny (Ú. v. ES L 300, 19.11.1984, s. 149),
smernica Rady 84/537/EHS zo 17. septembra 1984 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa prípustnej hladiny akustického výkonu prenosných zariadení na lámanie betónu a zbíjačiek (Ú. v. ES L 300, 19.11.1984, s. 156);
smernica Rady 84/538/EHS zo 17. septembra 1984 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa prípustnej hladiny akustického výkonu kosačiek na trávu (Ú. v. ES L 300, 19.11.1984, s. 171);
smernica Rady 86/662/EHS z 22. decembra 1986 o obmedzení hluku emitovaného hydraulickými rýpadlami, lanovými rýpadlami, dozérmi, nakladačmi a rýpadlami – nakladačmi (Ú. v. ES L 384, 31.12.1986, s. 1).

predpismi EÚ, jej relevantnosť vo vzťahu k potrebám zainteresovaných strán a pridaná hodnota EÚ.

Na podporu hodnotenia sa použili rôzne zdroje údajov, vykonali sa konzultácie s rôznymi členskými štátmi a zainteresovanými stranami v príslušných pracovných skupinách a zároveň sa uskutočnilo viacero štúdií na zozbieranie aktuálnych informácií o výkonnosti zariadení v rozsahu pôsobnosti a na preskúmanie potreby a možnosti revízie:

- *„Study on the experience in the implementation and administration of Directive 2000/14/EC relating to the noise emission in the environment by equipment for use outdoors"* (Štúdia o skúsenostiach s vykonávaním a správou smernice 2000/14/ES vzhľadom na emisiu hluku v prostredí pochádzajúcu zo zariadení používaných vo voľnom priestranstve) (ďalej len „štúdia NOMEVAL")[3] v roku 2007,
- *„Impact assessment on possible policy options for reviewing the Outdoor Equipment Noise Directive"* (Posúdenie vplyvu možných politických možností na preskúmanie smernice o hluku zo zariadení vo voľnom priestranstve) (ďalej len „štúdia ARCADIS")[4] v roku 2009,
- *„Study on the merger of the Directive on noise from outdoor equipment, 2000/14/EC, with the Machinery Directive"* (Štúdia o zlúčení smernice 2000/14/ES o hluku zo zariadení vo voľnom priestranstve so smernicou 2006/42/ES o strojových zariadeniach) (ďalej len „štúdia CEPS")[5] v roku 2013,
- *„Study on the suitability of the current scope and limit values of Directive 2000/14/EC relating to the noise emission in the environment by equipment for use outdoors"* (Štúdia o vhodnosti súčasného rozsahu pôsobnosti a medzných hodnôt smernice 2000/14/ES vzhľadom na emisiu hluku v prostredí pochádzajúcu zo zariadení používaných vo voľnom priestranstve) (ďalej len „štúdia ODELIA")[6] v rokoch 2015 – 2016,
- the *„Supporting study for an evaluation*[7] *and impact assessment*[8] *of Directive 2000/14/EC on noise emission by outdoor equipment"* (Podporná štúdia pre hodnotenie a posúdenie vplyvu smernice 2000/14/ES o emisii hluku zo zariadení vo voľnom priestranstve) (ďalej len „štúdia VVA") z rokov 2017 – 2018.

Výsledky hodnotenia sú spracované v osobitnom pracovnom dokumente útvarov Komisie, ktorý je sprievodným dokumentom k tejto správe.

---

[3] http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/1639/attachments/1/translations/en/renditions/pdf.

[4] https://ec.europa.eu/docsroom/documents/1635/attachments/1/translations/en/renditions/pdf.

[5] http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/4985/attachments/1/translations/.

[6] http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/18281/attachments/1/translations/.

[7] https://publications.europa.eu/en/web/eu-law-and-publications/publication-detail/-/publication/90f4d795-e192-11e8-b690-01aa75ed71a1.

[8] https://publications.europa.eu/en/web/eu-law-and-publications/publication-detail/-/publication/69de2e48-e17d-11e8-b690-01aa75ed71a1.

2. Cieľ a hlavné ustanovenia smernice

Smernicou sa stanovuje právny rámec pre harmonizáciu pravidiel a postupov súvisiacich s emisiou hluku v prostredí pochádzajúcou zo zariadení používaných vo voľnom priestranstve, ktoré sa uvádzajú na trh EÚ. Jej cieľom je chrániť ľudské zdravie a pohodu občanov a chrániť životné prostredie znížením emisie hluku zo zariadení používaných vo voľnom priestranstve, a prispieť k hladkému fungovaniu vnútorného trhu harmonizáciou požiadaviek týkajúcich sa zariadení používaných vo voľnom priestranstve s ohľadom na emisiu hluku s cieľom zabrániť prekážkam voľného pohybu takýchto zariadení.

Hlavné ciele smernice sú:

- zabezpečiť voľný pohyb zariadení používaných vo voľnom priestranstve, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice, na vnútornom trhu EÚ,
- znížiť prípustné hladiny hluku takýchto zariadení s cieľom chrániť zdravie a pohodu občanov, ako aj životné prostredie,
- poskytovať verejnosti informácie o hluku emitovanom takýmito zariadeniami, a tým presadzovať menej hlučné zariadenia a zlepšovať možnosti zákazníkov.

V smernici sa uvádzajú podrobné metódy na meranie hluku a skúšobné predpisy (odkazom na európske a medzinárodné normy), harmonizované medzné hodnoty hluku pre vymedzený zoznam zariadení, postupy posudzovania zhody a požiadavky na označovanie.

Smernica sa vzťahuje na 57 typov zariadení používaných vo voľnom priestranstve, ktoré sa vymedzujú v prílohe I, pričom medzné hodnoty hluku sa stanovujú pre 22 týchto typov (článok 12) a osobitné označenie hluku sa vyžaduje pri všetkých typoch zariadení (článok 13). Tieto zariadenia možno zaradiť do ôsmich skupín:

I. Čistiace zariadenia

II. Stavebné zariadenia

III. Záhradnícke zariadenia

IV. Nakladacie a zdvíhacie zariadenia

V. Generátory elektriny a chladiace zariadenia

VI. Čerpacie a sacie zariadenia

VII. Snežné skútre a ratraky

VIII. Zariadenia na zber, spracovanie a recykláciu odpadu

Smernica sa vzťahuje na zariadenia, ktoré používajú profesionálni aj súkromní používatelia. Zariadenia patriace do kategórií čistiacich, stavebných, nakladacích a zdvíhacích zariadení, generátorov elektriny a chladiacich zariadení a zariadení na zber, spracovanie a recykláciu odpadu používajú väčšinou profesionálni používatelia. Zariadenia patriace do kategórií záhradníckych a čerpacích a sacích zariadení používajú profesionálni aj súkromní používatelia. Profesionálni používatelia zvyčajne používajú väčšie a drahšie zariadenia.

3. Transpozícia a vykonávanie

Na to, aby bolo možné dosiahnuť ciele, sa v smernici harmonizovali určité aspekty zákonov, iných právnych predpisov a správnych ustanovení členských štátov týkajúcich sa emisií hluku zo zariadení vo voľnom priestranstve. Po prijatí smernice 8. mája 2000 preto členské štáty museli transponovať a vykonávať jej ustanovenia: nevyhnutné vnútroštátne právne ustanovenia sa mali zaviesť k 3. júlu 2001 a uplatňovať od 3. januára 2002.

Členské štáty smernicu plne a dôsledne transponovali a vykonávajú ju. V transpozícii právnych ustanovení smernice do vnútroštátnych právnych predpisov ani v jej vykonávaní neboli zistené nijaké výrazné problémy. Týka sa to najmä ustanovení o uvádzaní na trh a súvisiacich povinností výrobcov a splnomocnených zástupcov, úlohy a povinností členských štátov, postupov a orgánov na posudzovanie zhody a zberu údajov o hluku.

Nejaké rozdiely boli naopak zistené v súvislosti s dohľadom nad trhom, najmä pokiaľ ide o rozsah a monitorovanie činností v jednotlivých členských štátoch. Táto situácia súvisí najmä s tým, že na túto konkrétnu oblasť nie sú vyčlenené dostatočné zdroje v porovnaní s inými oblasťami, ktoré sú regulované harmonizovanými právnymi predpismi EÚ na vnútornom trhu.

Proti členským štátom sa napriek tomu nezačali nijaké konania o nesplnení povinnosti. Neuplatňoval sa ani postup na riešenie nesúladu zariadení stanovený v článku 9 smernice.

Vykonávanie a riadenie smernice sa podporuje prostredníctvom etablovaných sektorových pracovných skupín zahŕňajúcich zástupcov všetkých príslušných aktérov na úrovni EÚ: členských štátov, notifikovaných orgánov, normalizačných subjektov a organizácií zainteresovaných strán z priemyslu, spotrebiteľov, environmentálnych združení atď.:

- výbor pre smernicu o hluku vo voľnom priestranstve stanovený v článku 18 smernice (ďalej len „výbor OND“),
- pracovná skupina výboru pre smernicu o hluku vo voľnom priestranstve (ďalej len „PS OND“), teraz zmenená na expertnú skupinu Komisie pre emisiu hluku vo voľnom priestranstve[9],
- skupina pre administratívnu spoluprácu orgánov dohľadu nad trhom v oblasti smernice o hluku vo voľnom priestranstve (ďalej len „ADCO OND“) a
- európska koordinačná skupina notifikovaných orgánov v oblasti smernice o hluku vo voľnom priestranstve (ďalej len „NO OND“ alebo „orgán pre hluk“).

S cieľom pomôcť výrobcom a iným príslušným aktérom plniť povinnosti podľa článku 16 smernice, pokiaľ ide o zber údajov o hluku, Komisia vybudovala a spravuje aplikáciu NOISE, databázu s informáciami o ES vyhláseniach o zhode zariadení uvádzaných na trh.

[9] Expertná skupina Komisie pre emisiu hluku vo voľnom priestranstve (E03673): https://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=3673.

4. Hlavné výsledky hodnotenia

V správe sa zohľadňujú hlavné zistenia z hodnotenia smernice 2000/14/ES o hluku vo voľnom priestranstve. Podrobné informácie o hodnotení sú uvedené v pracovnom dokumente útvarov Komisie, ktorý je sprievodným dokumentom k tejto správe.

4.1. Účinnosť smernice

V súvislosti s účinnosťou smernice, pokiaľ ide o plnenie jej cieľov, najmä o zníženie úrovní emisie hluku pochádzajúcej zo zariadení vo voľnom priestranstve, ktoré patria do jej rozsahu pôsobnosti, sa v hodnotení zistilo, že tieto úrovne za uplynulých 20 rokov poklesli. Viacero dotknutých zariadení však stále prekračuje hladinu akustického výkonu, ktorá sa považuje za nebezpečnú pre sluch a všeobecné zdravie (podľa odhadu 90 dB), z čoho vyplýva, že existuje priestor na zlepšenie.

Na účinnosť smernice malo vplyv aj správanie spotrebiteľov. Aktívny postoj a väčšia informovanosť mohli viesť spotrebiteľov k tomu, aby uprednostnili tichšie zariadenia, čím vznikol tlak na trh, aby sa upustilo od hlučnejších verzií. Právne ustanovenia sa samy osebe ukázali ako nedostatočné na to, aby spotrebiteľov motivovali ku kúpe menej hlučného zariadenia. Neprofesionálnym kupujúcim a používateľom zariadení, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice, stále chýbajú vedomosti a informovanosť o emisiách hluku a samotné označenie hluku nepostačuje na podnietenie výberu spotrebiteľov.

Vzhľadom na nízky dopyt trhu po tichších zariadeniach by výrobcovia bez existencie smernice nasmerovali investície v oblasti výskumu a vývoja na tie vlastnosti výrobkov, ktoré sú pre zákazníkov príťažlivejšie (napr. výkon, bezpečnosť, energetická efektívnosť). Aj keď technologický vývoj mohol podnietiť zlepšenia v oblasti emisií hluku v každom prípade (ako napríklad pri elektromotoroch), smernica nútila výrobcov k tomu, aby investovali prostriedky do výskumu a vývoja osobitných konštrukcií, mechanizmov a stratégií na zníženie emisií hluku zo zariadení používaných vo voľnom priestranstve. Týka sa to najmä zariadení, na ktoré sa vzťahujú povinné medzné hodnoty hluku (článok 12), zatiaľ čo pri zariadeniach, na ktoré sa vzťahuje len označovanie hluku (článok 13), smernica nepostačovala na to, aby výrobcov v rovnakej miere podnietila k vývoju menej hlučných výrobkov.

Schopnosť smernice, pokiaľ išlo o plnenie jej cieľov, bola navyše ohrozená aj nedostatkami v oblasti dohľadu nad trhom, ktoré súviseli najmä s nedostatočnými zdrojmi vyčlenenými na túto konkrétnu oblasť. Aj keď sa nedosiahol plný potenciál smernice, občania vystavení emisii hluku zo zariadení vo voľnom priestranstve sú napriek tomu vždy chránení lepšie, ako by tomu bolo pri porovnaní so stavom bez smernice.

V súvislosti so zabezpečením vnútorného trhu pre zariadenia používané vo voľnom priestranstve tým, že sa zabráni vzniku prekážok voľného pohybu takýchto zariadení, sa smernicou zjednodušil existujúci právny rámec. Zabezpečila sa tým väčšia jasnosť a zlepšila činnosť všetkých zainteresovaných strán. Smernicou sa navyše zabránilo vzniku rôznych právnych úprav na vnútroštátnej úrovni, ktoré mohli byť prekážkou obehu dotknutých zariadení v rámci EÚ.

4.2. Efektívnosť smernice

Vo vzťahu k efektívnosti vykonávania smernice boli v hodnotení identifikované rôzne druhy nákladov a prínosov. Medzi prínosmi, ktoré sa smernicou dosiahli, sú najzrejmejšie a najvýznamnejšie prínosy v oblasti zdravia a životného prostredia. Naopak, zatiaľ čo zainteresované strany konštatujú pozitívny vplyv zabezpečenia harmonizovanej právnej úpravy v rámci EÚ a vyjadrujú určité obavy týkajúce sa účinku prísnejších medzných hodnôt hluku skôr v rámci EÚ ako mimo nej, nevnímajú významný vplyv na svoju obchodnú činnosť z hľadiska domáceho či zahraničného obchodu.

Klasifikovanie a zoskupenie výrobkov, ktoré sa v súčasnosti uplatňuje a zahŕňa množstvo rôznych typov zariadení a verzií toho istého typu, môže výrobcom spôsobovať ťažkosti, pokiaľ majú pochopiť, či sa smernica na výrobok skutočne vzťahuje.

Postupmi posudzovania zhody, ktoré sa predpokladajú v smernici, sa primerane riešia rôzne potreby výrobcov, aj keď výrobcovia vnímajú chýbajúcu možnosť postupu vnútornej kontroly osvedčovania (ďalej len „vlastné posúdenie“) v prípade zariadení podľa článku 12 za obmedzenie a spotrebitelia a orgány dohľadu nad trhom za záruku. Notifikované orgány, ktoré sú príslušné na vykonávanie požadovaných postupov, nie sú v niektorých krajinách zriadené, čo predstavuje prekážku pre výrobcov, ktorí musia hľadať potrebné odborné znalosti v iných členských štátoch.

Náklady na posudzovanie zhody sú identifikované ako jedny z najvýznamnejších nákladov výrobcov. Takéto náklady sa zvyšujú najmä v prípade podnikov, ktoré musia vykonávať samostatné skúšky podľa smernice aj podľa iných právnych predpisov EÚ, obvyklejšie podľa smernice o strojových zariadeniach. Bez ohľadu na to treba potrebu primeraných postupov posudzovania zhody vnímať vo vzťahu k stále nedostatočnému dohľadu nad trhom, a to v sektore smernice o hluku vo voľnom priestranstve rovnako ako v iných sektoroch, ako horizontálnu otázku, ako to vyplýva z podpornej štúdie a iných zdrojov.

Súčasné skúšobné predpisy a metódy merania pre väčšinu zariadení, na ktoré sa smernica vzťahuje, nie sú v súlade s technologickým vývojom a mali by sa revidovať. Absencia jasného a jednotného postupu na určenie neistoty meraní v rámci smernice môže navyše spôsobiť nezrovnalosti medzi zaručenými úrovňami výkonu v závislosti od subjektu, ktorý meranie vykonáva.

Zatiaľ čo databáza aplikácie NOISE nie je mimoriadne nákladná z hľadiska peňažných výdavkov, predstavuje značné prevádzkové obmedzenia (zaregistrované sú nesprávne alebo neúplné údaje, rôzne typy zariadení nie sú jasne vymedzené, chýbajú technické parametre zariadení na trhu atď.). Väčšina zainteresovaných strán preto považovala tento nástroj za zaťažujúci a nie úplne spoľahlivý z hľadiska vstupov a výstupov.

Ďalším nákladným prvkom smernice je výskum a vývoj s odhadovanými ročnými nákladmi vo výške približne 40 miliónov EUR – 120 miliónov EUR. Treba však pripomenúť, že hoci sú zvýšené náklady na výskum a vývoj bezpochyby dôsledkom smernice, nemali by sa vnímať ako čisto negatívny prvok, a to vzhľadom na objektívne prínosy z hľadiska výkonnejších zariadení.

4.3. Relevantnosť smernice

V súvislosti s relevantnosťou smernice sa hodnotením potvrdilo, že jej pôvodné ciele sú dnes rovnako platné ako v čase jej prvého návrhu. Plne relevantné sú stále najmä ciele zabezpečenia voľného pohybu zariadení používaných vo voľnom priestranstve, zníženia prípustných hladín hluku s cieľom ochrany zdravia a pohody občanov, ako aj ochrany životného prostredia, a poskytovania informácií o takýchto emisiách hluku verejnosti. Keď smernica nadobudla účinnosť, vyplnila existujúcu medzeru v súvislosti s ochranou občanov vystavených emisiám hluku pochádzajúcim zo zariadení vo voľnom priestranstve prevádzkovaných inými súkromnými alebo profesionálnymi používateľmi.

Na základe informácií zozbieraných z rôznych zdrojov v rokoch uplatňovania smernice – vrátane realizovaných štúdií, konzultácií so zainteresovanými stranami a databázy aplikácie NOISE – sa odhaduje, že v prípade zariadení podľa článku 12 sa smernicou dosiahlo zníženie úrovní emisie hluku vyjadrených ako hladina akustického výkonu o 2 dB – 3 dB[10].

Za dvadsať rokov od zavedenia smernice mala rastúca urbanizácia a následné zvýšenie výstavby cestnej a stavebnej infraštruktúry za následok väčšie vyžívanie zariadení vo voľnom priestranstve a tým aj zvýšenú produkciu hluku. Vďaka lacným výrobkom dostupným na internete a v supermarketoch sa masívne zvýšili najmä počty spotrebiteľských zariadení.

Týmto zvýšením počtu zariadení na trhu a používaných zariadení sa vyrovnal vplyv pozitívneho účinku smernice, pokiaľ ide o znižovanie hladín emisie hluku, čím znovu vznikla potreba tlaku na výrobcov, aby vyrábali zariadenia s nižšou hlučnosťou. Takýto tlak by mohol pochádzať z dvoch zdrojov: z trhu alebo z právnych predpisov. Pri neexistencii dopytu trhu po tichších zariadeniach je stále vecou zákonodarcu, aby stanovil medzné hodnoty pre emisie hluku zo zariadení používaných vo voľnom priestranstve a chránil pohodu a zdravie občanov.

Zatiaľ čo v súvislosti s priemyslom sa smernicou riešila potreba harmonizácie a právnej istoty v rámci EÚ, z pohľadu medzinárodného obchodu smernica a prísnejšie medzné hodnoty, ktoré boli uložené, nepriniesli významné výhody ani nepomohli pri dodržiavaní zahraničných právnych predpisov. Takmer nijaká zo zainteresovaných strán by však nebola za zrušenie smernice vzhľadom na potenciálne riziko vzniku početných vnútroštátnych noriem.

Niektoré zainteresované strany považovali posudzovanie zhody treťou stranou za aspekt, ktorý nie je v plnom súlade so súčasnými potrebami priemyslu. Tvrdia, že v čase, keď smernica nadobudla účinnosť, podnikom chýbali osobitné vedomosti potrebné na meranie emisií hluku a úloha vykonávať posudzovanie zhody bola zverená notifikovaným orgánom. Dnes má mnoho výrobcov zručnosti na to, aby vykonávali merania sami, a mohli by sa spoliehať na vlastné posúdenie namiesto posúdenia zhody treťou stranou.

[10] „Decibel“ (dB) je jednotka merania, ktorá vyjadruje logaritmický (pri základe 10) pomer dvoch fyzikálnych veličín s rovnakými rozmermi, v tomto prípade akustických výkonov. Pri decibelovej stupnici, ktorá je logaritmická a nie lineárna, zníženie hladiny akustického výkonu o 1 dB zodpovedá zníženiu emisie hluku o približne 21 % a zníženie o 3 dB zodpovedá zníženiu emisie hluku o približne 50 %.

4.4. Súdržnosť smernice

Z hľadiska súdržnosti a komplementárnosti smernice s inými právnymi predpismi EÚ boli identifikované určité problémy týkajúce sa výrobcov, ktoré vyplývajú z odlišných požiadaviek iných legislatívnych aktov uplatňovaných na rovnaké strojové zariadenia. Najmä rozdiely v požiadavkách vzhľadom na smernicu 2006/42/ES o strojových zariadeniach znamenajú, že niektoré zariadenia sa musia testovať dvakrát, zatiaľ čo požiadavky nariadenia (EÚ) 2016/1628 o necestných pojazdných strojoch týkajúce sa emisií v prípade niektorých zariadení sťažujú dodržanie oboch predpisov. Absencia merania neistoty v smernici ponecháva priestor na variabilitu zaručených hladín výkonu v závislosti od subjektu, ktorý meranie vykonáva.

Bez ohľadu na to sa v hodnotení uznalo, že smernica je súdržnou súčasťou širšej komplexnej siete právnych predpisov o environmentálnom hluku v EÚ.

V niektorých členských štátoch existujú na podporu smernice dobrovoľné vnútroštátne systémy stimulov určené na zvýšenie informovanosti o hladinách hluku a o hodnote výroby a kúpy tichšieho zariadenia.

Z hľadiska vonkajšej súdržnosti a komplementárnosti smernice s vnútroštátnymi alebo medzinárodnými právnymi predpismi mimo EÚ neboli v súvislosti so vzťahom medzi smernicou o hluku vo voľnom priestranstve a právnymi predpismi mimo EÚ zistené nijaké významné ťažkosti.

4.5. ***Pridaná hodnota EÚ spojená so smernicou***

V súvislosti s pridanou hodnotou EÚ spojenou so smernicou a výsledkami dosiahnutými vo vzťahu k strategickým cieľom sa smernicou napriek jej obmedzeniam dosiahlo viacero kľúčových výsledkov, ktoré by bez nej nenastali. Prístup na úrovni EÚ je preto aj naďalej najvhodnejšou reakciou a pravdepodobne sa ním ciele stanovené v smernici dosiahnu skôr než prístupmi na úrovni jednotlivých krajín.

Smernicou sa v skutočnosti predišlo šíreniu rôznych vnútroštátnych právnych úprav a existuje domnienka, že bez nej by mohli vzniknúť nové vnútroštátne právne úpravy. Vzhľadom na požiadavky smernice sa hladiny hluku za uplynulých dvadsať rokov znížili napriek chýbajúcemu dopytu trhu.

Aj keď súčasné medzné hodnoty hluku a metódy merania nemusia byť v súlade s najnovším vývojom, prostredníctvom smernice sa stále stanovuje povinnosť výrobcov vyvažovať výskum týkajúci sa zariadení s vyšším výkonom požiadavkou smernice na emisie hluku. Vzhľadom na absenciu tlaku trhu zo strany spotrebiteľov je pravdepodobné, že bez smernice by výrobcovia zariadení používaných vo voľnom priestranstve tento aspekt prehliadali v prospech iných vlastností. Zo všetkých týchto dôvodov nebola ani jedna zo zainteresovaných strán, s ktorými sa konzultovalo, za zrušenie smernice.

5. Závery a ďalšie kroky

S prihliadnutím na všetky uvedené skutočnosti je výsledok hodnotenia pozitívny: celkový záver je, že smernica sa vo všeobecnosti považuje za účinnú, efektívnu, relevantnú a súdržnú

a má pridanú hodnotu EÚ. Smernicou sa v skutočnosti zjednodušil existujúci legislatívny rámec, čo všetkým zainteresovaným stranám prinieslo väčšiu jasnosť. Smernicou sa účinne prispelo k zníženiu emisie hluku zo zariadení používaných vo voľnom priestranstve a zabezpečilo sa, aby výrobcovia investovali prostriedky do výskumu a vývoja osobitných konštrukcií, mechanizmov a stratégií na zníženie emisií hluku zo zariadení vo voľnom priestranstve. Vzhľadom na chýbajúci dopyt trhu po tichších zariadeniach a zriedkavosť vnútroštátnych stimulov smernica bola a stále je hlavnou hybnou silou znižovania hluku pri tomto type zariadení.

Napriek tomu existuje viacero kritických aspektov, ktoré mali vplyv na fungovanie smernice, čo môže viesť k možnému uplatneniu splnomocnení týkajúcich sa delegovaných aktov, ktoré sa predpokladajú v smernici, alebo k potrebe možnej revízie. Týka sa to najmä nedostatočného prispôsobenia ústredných prvkov smernice technickému pokroku:

- rozsah pôsobnosti a najmä zoznamy zariadení používaných vo voľnom priestranstve, na ktoré sa smernica vzťahuje, a ich vymedzenia, ako aj rozsah požiadaviek pre každý typ zariadení (podliehajúci medzným hodnotám hluku alebo len označovaniu hluku),
- medzné hodnoty hluku pre konkrétne typy zariadení používaných vo voľnom priestranstve, na základe dostupných informácií o ich technickej a ekonomickej uskutočniteľnosti, v rámci celkového cieľa pokračujúceho znižovania emisie hluku pri zdroji,
- súčasné skúšobné predpisy a metódy merania pre väčšinu zariadení, na ktoré sa smernica vzťahuje, nie sú v súlade s technologickým vývojom a mali by sa revidovať. Podľa článku 18a smernice o hluku vo voľnom priestranstve (zmenenej nariadením 2019/1243) je Komisia splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 18b, ktorými sa mení príloha III s cieľom prispôsobiť technickému pokroku metódy merania vzduchom prenášaného hluku, ktoré sa použijú na určenie hladín akustického výkonu zariadení, na ktoré sa smernica vzťahuje. Komisia zatiaľ neuplatnila svoje právo zmeniť prílohu III a prispôsobenie technologickému vývoju je potrebné[11],
- príslušné postupy posudzovania zhody, ich prispôsobenie možným zmenám v rozsahu pôsobnosti a v medzných hodnotách hluku, s prihliadnutím aj na relevantnosť a vplyv rôznych riešení založených na vlastnom posúdení (postupy založené na vnútornej kontrole) a intervencii tretích strán (postupy, v ktorých sa vyžaduje účasť notifikovaného orgánu), ako aj vzťah so stále aktuálnymi nedostatkami v dohľade nad trhom,
- povinnosť zberu údajov o hluku a súvisiaci nástroj na riadenie takejto povinnosti, s prihliadnutím na problémy, ktoré vyplynuli z prevádzky a účinnosti databázy aplikácie NOISE, a

[11] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1243 z 20. júna 2019, ktorým sa viacero právnych aktov stanovujúcich použitie regulačného postupu s kontrolou prispôsobuje článkom 290 a 291 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 198, 25.7.2019, s. 241 – 344).

– zosúladenie s novým legislatívnym rámcom, s príslušnými ustanoveniami z rozhodnutia č. 768/2008/ES o hospodárskych subjektoch, dohľade nad trhom, notifikovaných orgánoch, posudzovaní zhody atď.

Nedostatočný dohľad nad trhom je takisto faktorom ohrozujúcim účinnosť smernice v jej hlavných cieľoch, najmä pokiaľ ide o právny a technický súlad výrobkov uvádzaných na trh EÚ, ako aj o konkurencieschopnosť hospodárskych subjektov z EÚ.

V súvislosti s touto druhou uvedenou obavou Komisia zintenzívni svoje koordinačné úsilie prostredníctvom rôznych sektorových pracovných skupín (výbor a expertná skupina) na podporu fungovania smernice s cieľom zabezpečiť schválené a harmonizované prístupy vo vykonávaní a presadzovaní právnych predpisov a poskytnúť primerané usmernenia zainteresovaným stranám. Komisia bude najmä naďalej starostlivo monitorovať presadzovanie smernice v rámci všetkých členských štátov a činnosti sektorovej skupiny pre administratívnu spoluprácu a zároveň navrhovať a podporovať spoločné opatrenia v rámci spolupráce príslušných orgánov dohľadu na d trhom. Komisia zároveň pripomína, že cieľom nedávno vydaného nariadenia (EÚ) 2019/1020 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov[12] je okrem iných aspektov posilnenie kontroly vnútroštátnymi orgánmi a colnými úradníkmi s cieľom predísť uvádzaniu nebezpečných výrobkov na trh Únie.

[12] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 z 20. júna 2019 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov a o zmene smernice 2004/42/ES a nariadení (ES) č. 765/2008 a (EÚ) č. 305/2011 (Ú. v. EÚ L 169, 25.6.2019, s. 1).